

výlohy, náklady soupisu, veřejné dávky podle §§ 694 a 814 obč. zák.) pak případný povinný díl nepominutelného dědice a že teprve z toho, co zbývá, jest uhraditi odkazy, které podléhají poměrné srážce, nestačí-li pozůstalost k jejich úhradě. Ani z ustanovení § 135 nesp. pat. nelze nic vyčísti pro názor zastávaný stěžovatelkami. Odvolací soud se neuchýlil svým názorem vysloveným v napadeném usnesení od názoru, který vyslovil v usnesení ze dne 30. května 1931, kde šlo o otázku právního poměru mezi odkazovníkem a dědicem, kterou odvolací soud správně rozřešil ve smyslu zásady vyslovené nejvyšším soudem v rozhodnutí čís. 6459 sb. n. s. Nelze-li se v souzeném případě dovolávati s úspěchem ustanovení § 813 a 815 obč. zák., ztrácí oprávnění i výtky, že jest zbytečným řešiti otázku, je-li pozůstalost postačitelna ke krytí všech nároků proti ní čili nic.

Čís. 12484.

Ochrana bezelstného nabyvatele podle druhého odstavce § 916 obč. zák. vztahuje se i na případ nabytí exekucí, najmě i na případ, kde pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekučně přikázána.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 1126/31.)

Na nemovitosti žalovaného vázlo pro pohledávku Josefa V-a 20.000 Kč zástavní právo. Žalující družstvo vedlo k vydobytí pohledávek 4.848 Kč a 4.607 Kč exekuci zřízením vnuceného zástavního práva na řečené pohledávce Josefa V-a, jakož i zabavením a přikázáním na místě placení řečené pohledávky Josefa V-a za žalovaným. Žalobou, o niž tu jde, domáhalo se žalující družstvo na žalovaném zaplacení 4.848 Kč a 4.607 Kč. Žalovaný namítl, že v době, kdy byl ve finanční tísní, požádal V-a, aby si dal na jeho (žalovaného) nemovitost vtělit 20.000 Kč, ač mu nic nedluhoval. Dlužní úpis podepsal jen na oko, by se jeho praví věřitelé dali od zaknihování svých pohledávek odstrašiti tím, že nemovitost jest již zadlužena. Pro c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby vzhledem k ustanovení § 469 obč. zák., podle něhož hypotekární statek zůstane zavazen, pokud se dluh z veřejných knih nevymaže. Na tom nemění nic ustanovení § 308 ex. ř. Neexistovala-li pohledávka V-ova a vyhotovil-li mu dlužní úpis, učinil tak na vlastní nebezpečí a nemůže to býti na újmu práv jiných osob, které nabyly práv v důvěře v pozemkové knihy. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatel vytýká prvému soudu, že nepřihlížel k jeho námitce, že pohledávka Josefa V-a proti odvolateli vůbec neexistovala, a k další jeho námitce, že v souzeném případě jde o nabytí exekučního práva nadzástavního ku předmětu knihovnímu, kde nemá ustanovení § 469 obč. zák. platnosti, to tím méně, ano bylo ve sporu prokázáno, že pohledávka Josefa V-a knihovně na domě odvolatelově zajištěná po právu neexistuje a nikdy neexistovala, tedy ani ne v době, kdy žalující strana vedla na tuto pohledávku Josefa V-a exekuci zřízením nadzástavního práva a nepostihla tedy exekucí jmění svého dluž-

nika Jana V-a, nýbrž jmění odvolatelovo. Žalující strana nemohla také nabýti více práva, než měl domnělý věřitel Josef V. a poněvadž Josef V. neměl vůbec žádných práv proti němu pro neexistenci knihovní pohledávky, nemohla ani žalující strana žádných práv proti němu nabýti. Dále namítá odvolatel, že prvý soud následkem nesprávného právního názoru, že v souzeném případě platí zásada § 469 obč. zák. se námitkami odvolatelovými nezabýval a proto také řízení v první stolici zůstalo neúplným. Soud první také přehlédl, že odvolateli přísluší tytéž námitky proti žalující straně, jež má proti svému hypotekárnímu věřiteli. Soud odvolací neshledal však neúplnost řízení, neboť první soud mohl věc rozsouditi již na základě přednesu žalovaného, že nikdy nic Josefu V-ovi nedluhoval a nedluhuje a že dlužní úpis podepsal jen na oko, vlastně celá akce že byla na oko, by praví jeho věřitelé dali se od zaknihování svých pohledávek odstrašiti tím, že se mohli domnívati, že nemovitosti jeho jsou předluženy. Žalovaný si však nikdy peníze od V-a nevypůjčil a tento mu je nesplatil, ani úplatných jednání mezi ním a V-em nebylo, z nichž by V-ovi za ním vzešla nějaká pohledávka. Aby nějakým způsobem bylo dáno na jevo, že pohledávka zaknihovaná není dluhem žalovaného, vystavil V. žalovanému kvitanci dne 22. ledna 1929, že žalovaný zaplatil mu dluh 20.000 Kč. Z tohoto tvrzeného jednání žalovaného plyne, že nešlo o dluh kdysi existující, avšak později zaniklý, aniž by však zástavní právo pro něj v pozemkové knize váznoucí bylo vymazáno, takže nelze tu použití ustanovení § 469 obč. zák., jak mylně učinil soud první, nýbrž o jednání na oko, jímž se zabývá § 916 obč. zák. Důvěrou v knihy veřejné není chráněn ve smyslu § 469 obč. zák. ten, kdo exekucí nabyt práva zástavních nebo nadzástavních na pohledávce již neexistující, z pozemkových knih však dosud nevymazané. Vždyť vymáhající věřitel poskytl dlužníku úvěr bez ohledu na jeho hypotekární pohledávku, třeba by i o ní věděl, poněvadž nemohl předpokládati, že v době splatnosti jeho pohledávky bude hypotekární pohledávka ještě existovati. Exekuční právo nadzástavní není zástavním právem samostatným, nýbrž totožným s právem dlužníka jako přímého hypotekárního věřitele majitele nemovitosti, jemuž také přísluší proti vymáhajícímu věřiteli všechny námitky, které má proti svému věřiteli i proti nadzástavnímu věřiteli (§ 316 ex. ř.). Nepožívá proto nadzástavní věřitel, který nabyt exekučního nadzástavního práva důvěry v knihy veřejné podle § 469 obč. zák. a může proto námitka, že hypotekární pohledávka byla zaplácena, ale z knih pozemkových nevymazána, s úspěchem mu býti namítnuta (viz rozh. čís. 7530 sb. n. s.). Soud první však přehlédl, že žalovaný netvrdil, že dluh vůbec kdy vznikl, nýbrž tvrdil, že šlo jen o jednání na oko. Tu pak podle § 916 obč. zák. třetí osobě, která, důvěřujíc v projev dlužníka, nabyt práva, nelze namítati jednání na oko, a to ani tehdy, jde-li o nabytí práva exekucí (Krainz-Ehrenzweig: System rak. práva soukromého I. díl část všeobecná str. 209, vydání z r. 1925). Takovýmto projevem jest v tomto případě i záznam práva zástavního pro pohledávku Josefa V-a 20.000 Kč zapsaný ve vl. čís. 209 poz. knihy, který byl učiněn na základě dlužního úpisu ze dne 31. prosince 1928, v němž žalovaný prohlašoval, že v hotovosti přijal od Josefa V-a zápujčku 20.000 Kč. Nabyt-li žalující strana exekučního práva nadzástavního pro své pohledávky 4848 Kč 60 h s přísl. a 4607 Kč s přísl.,

jest zápis ten proti ní platný, byť i jinak i dlužní úpis, i zápis v knihách pozemkových na základě něho provedený byly nicotny. Že žalující strana věděla o tom, že jde o smlouvu na oko, nebylo žalovanou stranou ani tvrzeno, tím méně prokázáno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, a také odůvodnění jeho rozhodnutí je správné. Dovolatel odkazuje se proto především na důvody napadeného rozsudku, k nimž se vzhledem na vývody dovolání dodává jen toto: Předpis § 916 druhý odstavec obč. zák. jest vykládati tak, by bylo dosaženo jeho účelu, totiž ochrany proti klamání. Proto se vztahuje ochrana poctivého nabyvatele nejen na případ nabytí smlouvou, nýbrž i na případ nabytí exekucí, tedy také na ten případ, kdy pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekučně přikázána. Ten kdo uzavírá smlouvu na oko, musí nésti v zájmu právního pořádku a bezpečnosti následky tohoto svého zákonem perhorskovaného jednání a nezaslouží ochrany zákona proti osobě, jež jest v dobré víře. V souzeném případě nebylo ani tvrzeno, že žalobkyně znala vnitřní poměr mezi žalovaným a V-em, a že vědouc o pravém stavu věci, proti svému lepšímu přesvědčení vedla exekuci na knihovní pohledávku 20.000 Kč.

Čís. 12485.

Zápornou určovací žalobou ve smyslu zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., nemůže se domáhati obecní zaměstnanec nápravy proti tomu, že byl na základě kárného nálezu odložen jeho služební postup.

Odčinění škody plynoucí obecnímu zaměstnanci z odložení postupu na základě kárného nálezu může se zaměstnanec domáhati žalobou o plnění. Jest proto nepřipustná určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.), domáhající se toho, by bylo uznáno právem, že nález disciplinární komise, jímž byl žalobce vyloučen z postupu do vyšších požitků, byl vydán neprávem a že žalovaná obec není oprávněna v důsledku tohoto nálezu odkládati žalobcův postup.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 1542/31.)

Žalobce, obecní strážník, domáhal se na žalované obci, by bylo uznáno právem, že nález disciplinární komise potvrzený v sezení obecního zastupitelstva ze dne 6. května 1927, podle něhož byl žalobce uznán vinným služebním přestupkem a potrestán podle § 8 vl. nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n. pokud se týče § 93 odstavec b) zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák., vyloučením z postupu do vyšších požitků po dobu jednoho roku, byl neprávem vydán a že jest neplatný, a že žalovaná obec není oprávněna, provádějíc tento nález,